

W. BIEGAŃSKIĘ · W · CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Gazeta Częstochowska

Redaktor Zygmunt Szafer

REDAKCJA i ADMINISTRACJA
Częstochowa, Aleja II № 38, telefon № 50.

Wydawca Antoni Siennicki.

Warunki prenumeraty i ogłoszeń na stronicy 4-ej.

Cena 3 kop.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 7—8 wieczorem.

II-ga Aleja № 43. TEATR „ODEON” W. KRZEMIŃSKIEGO

(Najstarszy w Królestwie)
Od soboty 19 do wtorku 22 Lutego (w...) **Zupełna zmiana programu!**
Szaleni (dramat w kolorach) **Mały Gerybaldczyk** (dramat) **Ogród zoologiczny w Antwerpi** (zdjęcia z natury w kolorach) **Nasze służące** (komedie) **Przygody strażaka** (komedie)
Księżniczka Nikotyra (fantazja pałacza)

Na scenie występy nowozaangażowanej OPERETKI ze współudziałem:
Pani BOLESŁAWSKIEJ, wodewilistki teatru p. Myszkowskiego, P. KRAWCZYŃSKIEGO, tenora, i P. REMBOWSKIEGO, charakterystyka, artystów teatru Lubelskiego.

Odegraną będzie: Debiut panny Klary Operetka w 1 akcie. — Reżyser W Nynkowski.

Zmiana programu i operetki w każdą **środę i sobotę.** W Kaloskopach wystawiono: **Widoki Łodzi (2-a serja)**

Ceny miejsc zwykłe. **Szczegóły w afiszach i programach.** 189

Teatr „ODEON”

Teatr „ODEON”

Przeciwko zaparciom stoła, wywołanych tak często występującym zarówno w młodym jak i starszym wieku **katarem kiszeczk** stosowana bywa w szpitalach naturalna woda gorzka „Franciszka Józefa” w ilości około 150 gramów. Woda ta przemywa kiszkę bez bólu, osad z języka znika i apetyt wzmagają się bez bólu, żadnej dla żołądka dolegliwości. Sprawozdania naukowe 5-go oddziału c. k. szpitala powszechnego w Wiedniu stwierdzają dalej: „Woda gorzka „Franciszka Józefa” stosowana była co 4 do 5 dni, a później przy użyciu mniejszej nawet ilości osiągnąć można było takie same skutki”. 365

LEKARZ-DENTYSTA
MICHAŁ GREJNIEC
w CZĘSTOCHOWIE.
I Aleja Nr. 10, dom p. Rajcherowej.
Przyjmuje codziennie od 9—1 rano i od 3—7 wiecz.; w niedzielę do 4 p. p.
Poleca Nr. 1 swego wydawnictwa, poświęconego krzewieniu zasad zębocznictwa wśród mas najszerszych.
„Ogólne zasady pielęgnowania zębów i jamy ustnej”. Cena 5 i 10 k.
Ządać w księgarniach! 20

Bilans Królestwa Polskiego.

Towarzystwo pop. pracy społecznej wydało ciekawą broszurę p. Wład. Grabskiego „Bilans Król. Polskiego w finansach państwa Rosyjskiego”.
Praca, posła ziemi warszawskiej o parta na porównaniach cyfrowych, p. g. danych kontroli państwowej, jest odpowiedzią na tendencyjne bałamucenie opinii rosyjskiej, jakoby Królestwo Polskie żyło kosztem skarbu Cesarstwa, z szczyrbkiem dla innych dzielnic państwa
To, uprzywilejowane stanowisko, jakie, w pracach swych, przypisują Królestwu: profesor Jasnopolski (Geograficzny podział wydatków państwowych), Polenow, obecny wice minister rolnictwa, (Badania nad położeniem ekonomicznym gubernji centralno-czarnoziemnych) Szwanebach (Nasza sprawa podatkowa) Saburow (Materiały do historii finansów rosyjskich), wrzeszcie broszura „Russkawa Sobranja” (K woprosu ob awtonomji Carstwa Polskawa), podał rzeczowej krytyce p. Grabski i na podstawie obiektywnych porównań i wyliczeń wykazał, że „z którejkolwiek strony rozważać będziemy dane kontroli państwowej, zawsze się okaże, że Królestwo jest krajem wysoce dla skarbu państwa produkcyjnym”.
Kiedy, autorzy wspomnianych wyżej prac, a w pierwszym rzędzie broszura „Russkawa Sobranja”, wydana przez warszawski klub rosyjski, starają się dowieść, że Królestwo przynosi deficyt, w wysokości przeszło 14 milionów rubli, p. Grabski wykazuje zysk Królestwa dla skarbu 28 milionów rubli, czyli broszura klubu rosyjskiego, tendencyjnie „omyliła się” o 42,3 mil. rubli.
Szczupłość ram artykułu, nie pozwala nam w całej rozciągłości zanalizować

!Ważne dla kupców i przemysłowców!

Z. RYLSKI i S-ka

Częstochowa Aleja II № 33 Tel. 93.
Biuro reklamacji frachtów kolejowych.

Udziała wszelkich informacji; uskutecznia reklamacje ewentualnych; ensje

BIBLIOTEKI

Wydawnic
KOTŁY

opracował Inżynier Techn. Tech. V
Podręcznik do obliczania, i oceny urządzeń kotłowych
Bysanków w książce 170,
Główny Skład w księgarni w Warszawie

Отпечатанный в
теплой пензуре № 1
„Gazeta Częstochowska” за
въ себѣ печатныхъ
доставленъ ко миѣ въ канцелярии
190 г.

Полудеймейстеръ
города Ченстохова

Fabryka

J. C. W.
Wyroby
Przedstawicielst

Pierws.
Założony w roku 1821

RYDZEJ

Biuro Techniczne i
TEI

Росписка № 425
Законное число экземпляров № 50 надана
Газета Ч.

изъ типографии
получено 2/2 1910 г. въ 11 ч. 15 м.

новому Раздѣлу Экземпляр
Хисекторъ по дѣламъ печати
Гор. Лодзь

Kalendarzyk.

Dziś: Leona i Eucherjusa Bł Ww — Lubo miła
Jutro: Maksymjana i Feliksa — Onosiawy
Wschód słońca: go. 7 m. 10
Zachód: 5 19
Przyjdzie dnia 2 nocy 55 min.
Daty historyczne: 1793 Prusacy Zajmują Gdańsk
1878 Powołanie na stolicę Apostolską Leona XIII

— Repertuar teatralny.

Teatrzyk „Odeon” (Aleja II № 43) —
Dziś: „Debiut panny Klary”, operetka w 1-ym akcie.
Teatr miejski—Dziś: „U felczera w małym miasteczku”, głośna humoreska w 1-ym akcie.

Jutrzejszy obiad.

1. Zupa szczawiowa. „Vinaigrette” z ryb. Połędwica z rożna. Kurapatwy faszerowane. Legumina z wina.
2. Rosół z kłuskami lanemi. Sztuka mięsa z sosem chrzanowym. Zrazy „a la Stroganow”.

Pamiętajcie o wpisach Szkolnych.

wych majątku „OSTROWY”

Ja Aleksandrowicza.

ogowych i trotuarowych, różne upiększenia fasad itp. 27
zęstochowie ul. Dojazd № 29 telefon № 203.

OSZOWSKI

om własny.
sko-Kamieniarski i Sztukatorski
DOWLANE i SZTUKATERJE. Telefon № 200.

elektrycznego, przenoszenia siły i prądu na
ynów, tartaków, fabryk. Kanalizacja, wodociągi,
Skład materiałów technicznych i elektrotech.

wywodów autora, niemniej zatrzymamy się nad ważniejszymi punktami tej niezmiernie ciekawej pracy.

I tak, kiedy Polenow, według fikcyjnych zestawień, wykazuje, że Królestwo pod względem wydatków kulturalnych zajmuje 5 miejsce wśród 14 okręgów rosyjskich, to biorąc rzecz ściślej nawet według jego wyliczeń Królestwo istotnie zajmuje zaledwie 8 miejsce, ustępując, prócz guberniom stołecznym oraz innym kresom, jeszcze guberniom małopolskim, wschodnim i południowo zachodnim.

Późnica ta powstaje ztąd, że Polenow do wydatków kulturalnych wlicza: sprawy wewnętrzne i sądownictwo, za istotnie zaś kulturalne możemy uważać tylko wydatki na oświatę, rolnictwo i komunikację.

Otóż w zakresie komunikacji, rolnictwa i oświaty wydatki w Królestwie, w roku 1898 wynosiły na jednego mieszkańca 62 kop., podczas gdy w gubern. petersburskiej 37 rubli 70 kop.; w moskiewskiej 11 rubli 54 kop.; w nadbaltyckich 5 rubli 81 kop.; zakaukaskich 2 ruble 59 kop.; w południowo-zachodnich 2 r. 89 kop.; w małopolskich 2 r. 81 kop.; w wschodnich 2 r. 8 kop. itd.—to jest wszędzie więcej, jak w Królestwie, prócz okręgu w guberniach centralno-czarnozemnych—25 kop.

Dalej—w swych fantastycznych wyliczeniach—Polenow przedstawiając sumę wydatków państwowych w zestawieniu proporcjonalnym z dochodami dowolnie przez siebie wybranymi, mianowicie: z sumą podatków bezpośrednich z gruntów i nieruchomości, opłat wykupnych i dochodu z napojów, pomija podatki z handlu i przemysłu. Przez to pominięcie opodatkowania handlu i przemysłu dochody miast pod tym względem rozwinętych, zostały znacznie uszczuplone. Wszak państwowy podatek przemysłowy, według budżetu na rok 1909 wynosił 107,389,500 rubli, gdy grunty i od nieruchomości—67,804,389 rubli.

Pomijając ze względów technicznych, tabele porównawcze, które uplastyczniają poglądną na tę sprawę i nie mogąc rozdzielić się nad dalszymi pracami Szwanebacha i Saburowa, które w tendencyjności swojej w niczem nie ustępują Polenowowi, zatrzymamy się nad broszurą „Russkawo Sobranja”, jako najcharakterystyczniejszą pod tym względem.

Broszura „Russkawo Sobranja” podając drastyczną cyfrę wydatków skarb. w Królestwie 12 rubli 31 kop., obok 1 rb. 75 kop. w guberniach rosyjskich cyfrę — jak wykazuje dowodnie Grabski — zupełnie bezpodstawną, usiłuje wykazać, że skarb państwa dopłaca do Królestwa.

Operując danymi z roku 1903, dla otrzymania rachunku wydatków i dochodów w Królestwie, wprowadza następujące korektywy:

a) dochód z cel, który w Królestwie wynosił w r. 1903—44,535.8 tys. rubli, broszura przyjmuje w stosunku jednej

trzynastej do ogółu dochodu w państwie, t. j. w stosunku ludnościowym i otrzymuje redukcję dochodu do sumy 18,574.4 tys. rubli, czyli o 25,961.8 tys. rubli;

b) do wydatków Królestwa dołącza się w stosunku ludnościowym jedną trzynastą część wydatków na utrzymanie: a) Dworu Cesarskiego, b) ministerjum spraw wewnętrznych, c) wszystkich innych centralnych instytucji państwa, d) procentów i amortyzacji długów państwowych e) floty, f) różnych nadzwyczajnych wydatków. W ten sposób broszura obarcza Królestwo sumą 51,770.9 tys. rubli.

Z drugiej strony robi broszura pewne korektywy i na korzyść Królestwa. Mianowicie, wobec przyjęcia do podziału wydatków na flotę w proporcji ludnościowej, wlicza w teże proporcji i wydatki na wojsko, co stanowi redukcję z 46,494.4 tys. rubli na 26,731, czyli o 19,763.4.

Dalej wprowadza broszura na korzyść Królestwa pozycję z dochodów kolei rządowych, które są wykazane w sprawozdaniu kontroli dla całego państwa razem.

Na korzyść jednak Królestwa broszura zalicza nie cały dochód z jednej kolei nadwiślańskich (24,4 mil. rubli), a tylko jego połowę 12,2 mil. rb.), a też zasadzie, że połowa ruchu na tych kolejach, jest to ruch tranzytowy oraz transportowy, wywozowy, idący do dalszych stacji.

Błędy w wyliczeniach broszury rzucają się same w oczy. W wyliczeniach — jak zaznacza Grabski — należy przywrócić na korzyść Królestwa połowę dochodu kolei nadwiślańskich obciążoną bez powodu t. j. 12,2 mil. rubli, usunąć odliczenie na niekorzyść Królestwa udziału proporcjonalnego w wydatkach nadzwyczajnych, gdyż i dochody nadzwyczajne nie były brane w rachubę t. j. 17,3 mil. rubli, wreszcie dochody celne przyjąć w stosunku 13 proc., a nie jednej trzynastej, w ten sposób na dobro Królestwa wypadnie 31,39 mil. rubli, i otrzymamy zamiast mniemanego deficytu, zysk jaki z Królestwa rok rocznie przechodzi do kas skarbowych.

J a n t a r .

Reforma aptekarska.

Jak już niejednokrotnie wspominaliśmy, w sferach prawodawczych jest obecnie na czasie sprawa reformy aptekarskiej, stanowiącej przedmiot zainteresowania nie tylko dla fachowców. W sprawie tej odbyło się święto w Warszawie zebranie zawodowców-aptekarzy, zgromadzonych w celu spisania memoriału jaki ma być wysłany Kolu polskiemu w Dumie.

W toku dyskusji okazało się, że wbrew twierdzeniom rozpowszechnionym wśród ogółu, jakoby lekarstwa w państwie rosyjskiem były najdroższe, okazuje się według ankiety, którą przepro-

wadzono dla 100 recept w 12 państwach Europy, że pod względem taniości lekarstw państwo rosyjskie zajmuje drugie miejsce, natomiast w krajach wolnego handlu, Francji i Anglii, lekarstwa są najdroższe wskutek umowy prywatnej między aptekarzami.

Słabą stroną obecnego systemu jest handel aptekami czysto spekulacyjny, który zapewnia niekiedy znaczne zyski, jednak odbywa się za stanowczą szkodą społeczeństwa.

Zebranie przyjęło następującą резолюcję:

1) Uznając w zasadzie dążenie społeczeństwa aptek, stowarzyszenie i powołania się za utrzymaniem monopolu, byle nie dziedzicznego lecz osobistego.

2) Co się tyczy reformy wykształcenia aptekarskiego, to uznano, że obecny system, który polega na tem, że uczeń po skończeniu 4 klas gimnazjum idzie na 4-letnią praktykę do apteki, a następnie na 2-letni kurs do uniwersytetu, jest nie pożądanym, a natomiast, uczestnicy projektują, jako kandydaci po ukończeniu 6 klas gimnazjum wstępowali na 4-letni kurs do specjalnie farmacji poświęconych instytucyj, tak jak to ma miejsce z wykształceniem weterynarzy.

3) W kwestji nadzoru nad aptekami, obecnie nadzór ten spoczywa w ręku lekarza, t. zw. inspektora wydziału lekarskiego. Otóż ten stan rzeczy uznano za niepożądany z tego względu, że lekarz nie może być specjalistą w sprawach apteki, gdzie potrzeba raczej wykształcenia chemicznego—natomiast za projektowano, aby inspektorem aptek był aptekarz, przez ciała samorządne wybrany.

4) W sprawie sprawowania funkcji aptekarzy przez niefachowców felczersów siostry miłosierdzia itp. zgromadzenie oświadcza się za zabronieniem tego.

Dajemy głos!

Robotnicy—„Sami sobie“.

Gdy przeczytałem w numerze niedzielnym z dn. 6-go tego miesiąca naszej „Gazety Czątochowskiej” wiadomość, że dawno przez naszą brać robotniczą pożądanym sklep własny jest już dziełem dokonaniem ucieśliłem się bardzo, ale też trochę i zaniepokoiłem. Zaniepokoiłem się zaś nie dlatego, abym miał wątpliwości, że nie znajdują się tam towary pierwszego gatunku, lub też, że ogół nasz robotniczy nie będzie popierać dalszej sprawy, ale dla tego, iż nie wyobrażałem sobie jak spracowany robotniczy przyzwyczajony do roboty przy warsztacie będzie sprawował się za ladą kupiecką.

Kupiectwo to duża umiejętność i nie każdy się na nią zdobyć może. Już to trzeba zachwalić towar, dobrać do gustu, a grzecznie gościa załatwić, żeby każdy był zadowolony i stałym zbył klientem.

Z takimi wątpliwościami, przynajmniej, szedłem do sklepu robotniczego

uosobieniem wszystkich dawnych, echem wzbudzonej miłości, dawnego panowania nad sercami, echem minionego szczęścia.

— Ale on? Co myślał? Jakże były jego uczucia?

Dowiedziałem się o tem w dzień mojego odjazdu.

Idąc przez ogród, spotkałem go w afei. Zbliżyłem się, aby go pozegnać. Wskazał mi oczami staruszkę, uśpioną na fotelu, w cieniu.

Czuwał nad jej snem cichym. A był widocznie w uosobieniu do wynurzeń. Zaczął od słów urwanych, nieśmiały.

— Pan już wie? — zapytał. — Opo-wiadano panu o tem dziwnem spotkaniu? Pewnie byłem, że nie zobaczysz się już nigdy... A ona! Ona! Mój Boże, jak to dawno! Czy pan wie, że to już pół wieku...

Wsunął mi rękę pod ramię i wprowadził w boczną aleję, oglądając się wciąż na uśpioną staruszkę, z niepokojem i troskliwością bezmierną.

Mówił, jak we śnie.

Poznał się, będąc już związani słubami. Ich miłość była cicha, czysta, bez nadziei i bez radości. Potem rozłączył ich życie. Mieli i traciłi dzieci, owdowieli oboje. A zawsze, wśród radości i smutków, on zachował wspomnienie słodkiego i smutnego, świetlanego i mglistego zjawiska. Pewien był, że już jej nigdy nie zobaczy, ale była wciąż przytomna jego myślom. Gdyby był jej kochankiem, zapomniałby o niej pe-

„Sami sobie” przy ul. Ogrodowej nr. 61, w domu p. Głińskiego. Tymczasem owa- wy wspomniane opuściły mnie odrazdy znalazłem się w sklepie wspomnianym. Kupujących tam tyle, że ledwo przecisnąć się można, i nie tylko robotnicze, lecz dużo inteligencji, pragnącej zapoznać się z dobre prozod.

To nie znać nie trzeba, gdyż samemu nam dobroć i wyprzedzierzgnięci nie mają, ale dokładają tego dobrze ob-

Idąc za przykładem innych, sam kupilem towar na ubranie, a krawiec nie mógł się nadziwić skąd ten materiał pochodzi. A pochodzi on ze współdzielczy fabryk robotniczych. Przecież to rzecz chyba zrozumiała, iż robotnik pracujący przy własnym warsztacie zawsze będzie w robocie dokładniejszy i staranniejszy niż przy warsztacie cudzym.

Prócz materiału na ubranie w sklepie współdzielczym robotniczym „Sami sobie” znaleźć można też tylko w pierwszych gatunkach różne płócienna, chustki, serwetki, ręczniki, pończochy, skarpetki, rękawiczki, krawaty i t. d. Ceny niskie, gdyż towary prosto z fabryk pochodzą, sklep zaś udziałowy robotniczy kontentuje się zarobkiem małym.

Zachęcić tedy wszystkich was, bracia robotnicy i przyjaciół naszych z poród inteligencji śmiało mogą do kupowania w sklepie „Sami sobie”, a zalaować tego nie będziecie, gdyż kupicie towar dobry, przykładając jednocześnie swoją cegiełkę do olbrzymiego gmachu lepszej przyszłości wywołanego robotnika polskiego.

Robotnik F. Kościński.

Pêle - Mêle.

— W ministerjum dróg i komunikacji krząta pogłoska, iż w dniach najbliższych oddani zostaną pod sąd za nadużycia służbowe urzędnicy miejscowych zarządów dróg kolejowych, wodnych i szosowych. Pomijając innymi pod sąd oddanych zostanie kilku inżynierów, biorących udział w budowie głównej części kolei amurskiej.

— O nadzwyczajnej pieczołowitości administracji w jednym z odeskich zakładów leczniczych dla chorych umysłowo, świadczy fakt pogrzebienia pewnej pacjentki przez... szczury. Stas chorej jest dosyć poważny.

— W petersburskim litewskim więzieniu kibociem od 12 dni trwa już „głódówka” aresztantek politycznych.

— Węgierski komitet organizacyjny partji rządowej wystąpił z odezwą do narodu, nawołując do zorganizowania partji, która by przywróciła dobre stosunki między koroną i narodem. Stronictwo konstytucyjne rozwiązuje się.

wnie. Dlatego, że była mu niczem, pozostała wszystkim — na zawsze.

Starzec podniósł głowę, wpatrywał się jakby w wizję swych wspomnień.

— Pan może sobie wyobrazić, jak ona była piękna — rzekł szepetem.

I zaczął ją opisywać: glistami, ruchami malował jej królewską postawę, jej chód powiewny. Zgarniał niby suknie, powiewał wachlarzem, przechylał głowę. Nagle, zakaszał, umilkł. Po chwili mówił dalej:

— Po takim śnie, długim i czarownym, rzeczywistość mogła być okropną. Nie chciałem widzieć jej imna, niż ją widziałem w marzeniu... A jednak przestałem prężyć jej pokoju. W półmroku jej cudne rysy wydały mi się. zatarate, jak stary pastel, ale i serca i uczucia nasze stepy się, czas je przyprószył szronem, więc jedno z drugiem było w harmonji. Postarzeliśmy oboje, i to wzruszało nas wzajem.

Głos jego drzał coraz bardziej.

— Jesteśmy cieniem siebie samych, miłość nasza jest cieniem miłości. Jednak szczęście moje nie jest cieniem, lecz prawdą. Wytrzymało próbę czasu. Przyświeca nam, jak słońce, skapanie w nawałnicach i burzach.

Staruszka poruszyła się w fotelu. On do niej przyskok.

Spojrzała na niego, na mnie, rzuciła okiem na toaletę, a przekonawszy się, że wszystko w porządku, uśmiechnęła się słodko i smutnie. W tym momencie nie widziałem tak czującego uśmiechu.

JAN REIBRACH.

Po 50-u latach.

—oxo—

— Choroba starego wuja—opowiadał Morlaix—sprowadziła mnie na dni kilka do pensjonatu, w którym przebywał. Zamieszkiwały tam osoby starsze, przeważnie panie, żyjące z resztek majątku. Wśród innych gości zwróciła uwagę para wcale starowieska, wielce niemodna — coś w rodzaju szkieł z ubiegłego stulecia. „Ona” miała twarz rumianą, niezbyt pomarszczoną, o słicznym profilu. Został jeszcze uśmiech powabny, zalotny niemal, uśmiech kobiety, która była piękna, wielbiona, szczęśliwa i zachowała złudzenie, że jest jeszcze młodą i uroczą. Mogła mieć lat siedemdziesiąt, a może nawet więcej. „On” nie wiele starszy, wysoki, bardzo szczupły, miał srebrną głowę, twarz ogoloną; wyglądał na markiza z ośmnaściego wieku. Dziwiłem się prawie, że nie nosi peruki, zębów i tabakierki. Nie umiałbym powiedzieć, co mi się więcej podobało: czy jego nadskakująca troskliwość, czy sposób, w jaki ona tę troskliwość przyjmowała. Rzekłbyś, że udziela mu przywileju, którego nie miał nikt inny, oprócz niego.

— Filemon i Baucis — rzekłem do mojego wuja, wskazując mu tę parę.

— Nie — objął mnie — To nie są starzy małżonkowie. To nie jest nawet para małżeńską. Po długiej rozprawie, traf ich

zblżył. Ona mieszka tu od lat paru — on przybył kilka miesięcy temu, przypadkowo. Usłyszawszy nazwisko nowego pensjonarza, staruszka zmieszła się, prosiła, aby jej pokazano list, którym się zapowiadał przyjazd, a gdy ujrzała pismo, wzruszenie jej było widoczne. Udała, że jest niezdrową i zamknęła się w swoim pokoju. Nie wychodziła z niego przez dni kilka. Wreszcie, zobaczyła no go przybyłego przez okno. Przekonała się, że i on postarzał. Wtedy dopiero wezwała go do siebie. Rozmawiali długo i od tego czasu stanowią parę nierozłączną.

Po tych objaśnieniach wuja — opowiadał Morlaix — przyglądałem się jeszcze uważniej staruszce.

Czem byli dla siebie wzajem? Czy dawnymi kochankami? Nie, stanowczo. Można by raczej powiedzieć: narzeczonymi, gdyby takie określenie nie było śmieszne.

Byłi propostu parą zakochaną. Zamiast tworzyć przyszłość, odtwarzali — przeszłość.

Staruszka miała wobec swego towarzysza załotność młodej osoby, która wie, że cokolwiek zrobi i powie, będzie to przyjęte z zachwytem. Upuszczała serwetki, chustki, rękawiczki, jak królowa, która ma za sobą tłum dworaków, gotowych na jej usługi. Słowem, żyła życiem już dawno przetyłem i przetywanem na nowo, dzięki zdumieniu.

Zdawało jej się, że ją wciąż jeszcze otaczają dawne hody i atmosfera uwielbienia. Ten ostatni wielbiciel był dla niej

W Taszkieniec nie mały poploch wywołano — przerwanie występów gościnnych przez trupę Komisarzewskiej z przyczyny masowego zapadnięcia artystów na czarną ospę.

W cieśninie Magelana rozbił się parowiec osobowy. Na morzu Północnym zatonał statek rybacki.

KRONIKA.

— Sprostowanie.

Wskutek przeoczenia korektora w części nakładu dzisiejszej „Gazety” wydrukowano mylnie nazwisko autora artykułu w rubryce „Dajemy głos”. Winno być:—Robotnik F. Kosmólski.

— Z Tow. Hygienicznego.

W dniu dzisiejszym w lokalu Częstoch. Oddziału Warsz. Tow. Hygienicznego (Aleja 11 nr. 31) dr. L. Batawina powtórzy odczyt swój „O suchoty”, ilustrowany obrazami nękającymi. Bilety w cenie kop. 10 od osoby nabywać można przy wejściu. Początek o g. 6 wieczorem.

— Zebranie w hucie „Barbara”.

Przypominamy, że w dniu dzisiejszym w hucie robotniczej „Barbara” odbędzie się zebranie udziałowców w celu ostatecznego omówienia spraw huty.

— Z Tow. Ogrodniczego.

Dziś o g. 3 pp. w lokalu własnym przy ul. Szkolnej odbędzie się zebranie członków Częstochowskiego Tow. Ogrodniczego.

— Cel zebrania:

1) pogadanka p. W. Wojciechowskiego „O zastosowaniu nawozów sztucznych w ogrodnictwie, 2) decyzja w sprawie zamówień nawozów i narzędzi, 3) sprawa zaprowadzenia sprzedaży nawozów sztucznych i innych rzeczy pomocniczych do hodowli doniczkowej i 4) wolne wnioski.

— Ze Stow. Rzemieśl. Przemysłowego.

Dziś o godz. 2 pp. w lokalu własnym (Aleja nr. 19) odbędzie się roczne ogólne zebranie członków Stow. Rzem. Przemysłowego.

— Porządek dzienny:

a) Sprawozdanie zarządu i komisji rewizyjnej, b) wybory dopełniające do zarządu i komisji rewizyjnej, c) projekt rozszerzenia lokalu, d) projekt utworzenia chóru śpiewaczego, e) wnioski członków.

— Koncert w hotelu Angielskim.

Dziś ztym odbędzie się w hotelu Angielskim koncert z udziałem p. Elizy Dorsell artystki Opery komicznej w Paryżu oraz p. L. Keller—Smereczyńskiej (pianistki).

— Program koncertu podaliśmy w jednym z numerów poprzednich.

— Początek koncertu o g. 8 i pół wieczorem.

— Bilety wcześniej nabywać można w cukierni p. Jackowskiego.

— Przedstawienia amatorskie.

Dziś w sali Stow. Katolickiego amatorzy ze sfer robotniczych odegrają po

raz drugi 3-aktowy dramat p. n. „Pod godłem Krzyża”.

Podczas przedstawienia przygrywać będzie orkiestra dęta Stowarzyszenia.

Początek widowiska o g. 5 pp., koniec o g. 9 wieczór.

— Z kursów buchalteryjnych W. Nassalskiego.

W dniu wczorajszym zostały rozdane uczniom i uczennicom patenty z ukończenia kursów buchalterji W. Nassalskiego.

Przed rozdaniem świadectw p. Nassalski zwrócił się do uczniów z mową, wyjaśniając cel znajomości buchalterji w życiu ekonomicznym człowieka, oraz streścił i dał wskazówki do dalszej pracy w dziedzinie handlu.

Następnie p. M. Ruff wypowiedział kilka zdań—zycząc uczniom pomyślności na drodze handlu—zegnając ich już nie jako uczniów, lecz jako kolegów. Później nastąpiło rozdanie świadectw: Patenty z odznaczeniem otrzymali: Balwina Librowicz i Dawid Grylak, ze stopniami dostatecznymi: Piotr Barański, Dora Ajbeszy, Wacław Bargiel, Antoni Boroń, Stan. Buchowska, Jan Gruszka, Regina Grylak, Dawid Horowicz, Władystawa Milewska, Tomasz Marciniak, Anna Montag, Kazimiera Kurczyńska, Julian Szynlder, Helena Sankowska, Udia Szperling i Herman Trannau.

Nadmieniamy, iż w skład personelu pedagogicznego na kursach W. Nassalskiego wchodzi: pp. W. Małkowski — prawo i ekonomia handlowa, M. Ruff—korespondencja handlowa i geografia handlowa, W. Nassalski—buchalterja i arytmetyka handlowa i St. Chranowski — kaligrafja.

— Nowa parafja.

W przyszłą niedzielę nastąpi uroczyste otwarcie świeżo założonej parafji w Rakowie, o krócej napiszemy obszerniej w Nr. następnym.

— Rekolękcje w kościele św. Barbary.

Od jutra rozpoczynają się w kościele parafjalnym św. Barbary rekolękcje, które trwać będą przez trzy dni.

Początek rekolękcji codziennie o g. 9 rano, zaś po południu o g. 4.

Rekolękcje prowadzić będzie O. Bernard Lubiński, ze zgromadzenia OO. Redemptorystów.

— Pięltrzymka dziękczynna do Rzymu.

Na wieść o podarowaniu Matce Boskiej Częstochowskiej nowej Korony brylantowej, wartości 100000 lirów, przez Ojca Świętego, Papieża, Piusa X, powstała w Warszawie myśl zorganizowania wspólnej pielgrzymki do Rzymu.

Wyjazd z Warszawy dla I, II i mieszanej II III klasy d. 7 maja r. b. na czas 4 tygodnie, wyjazd zaś wyłącznie III klasy, z udziałem kapłanów, nastąpi wcześniej i potrwa 2 tygodnie.

Koszty tam i z powrotem z hotelami i zyciem lub bez od 95 rb.

Kapłani, jadący na czele 10 parafian od kosztów podróży zwolnieni.

Ażby uprzystępnić osobom mniej zamożnym pielgrzymki następne do Lourdes, Jerozolimy i Rzymu, na skutek licznych żądań, kancelarja pielgrzymki Adama Koziańskiego. (Warszawa, ul. ul. Krakowskie-Przedmieście 7 m. 7)

wprowadziła w życie system spłat miesięcznych od rb. 5.

— Podwieczorek Muzyczny w Lutni.

Sympatyczna „Lutnia”, po szeregu pamiętnych bali karnawałowych rozpoczyna serję koncertów. Jeden z takich odbędzie się 27 b. m. p. n. „Podwieczorek muzyczny”. Program obejmuje chóry męskie, deklamacje, fortepian i orkiestra w pełnym jej składzie.

Bilety, na ten ciekawy koncert, są do nabycia w lokalu „Lutni” od godz. 8—10 wiecz. codziennie aż do dnia 25 włącznie.

— Z rady miejskiej.

Piątkowe posiedzenie rady miejskiej nie doszło do skutku wobec nieprzybycia części radnych.

— Odpoczynek normalny.

Dn. 6-go b. m. w Nr. 36 „Gazety” zdaleśmy obszerniej sprawę z rezultatu narad komisji mieszanej w sprawie zamykania sklepów. Podaliśmy wówczas zarówno składy komisji jak jej dezzyderaty. Do kwestji tej nie widzimy potrzeby ztym powracać, zanaczając jedynie, iż prace komisji przesłane zostały władzom wyższym.

— Wykłady ratownictwa.

Pogotowie ratunkowe warszawskie urządziło szereg wykładów popularnych o pierwszej pomocy doraźnej przy niebezpiecznych wypadkach, a więc jakimi sposobami ratować należy otrutych, oparzonych, topielców, uduszonych dymem i t. d. Wykłady te cieszyły się olbrzymim powodzeniem i zgromadzały licznych słuchaczy.

Wzorem wykładów powyższych prezes częstochowskiego oddziału Warsz. Tow. Hygienicznego dr. Nowak zamierza urządzić podobny wykład w następną niedzielę t. j. dn. 27-go b. m.

— Wpływy zaliczeń kolejowych.

Nr. Nr. zaliczeń z frachtów zwyczajnych: 33764 33807 33838 33839 33840 33841 33905 33928 33943 33968 33968 33978 34004 34013 34015 34029 34030 34032 34033.

Zaliczenia z frachtów pośpiesznych nie wpłynęły.

— Licytacje kolejowe.

W dniu jutrzejszym na stacji Częstochowa D. Z. W. W. odbędzie się sprzedaż przez licytację 1 paczki produktów spożywczych wagi 18 f. nadeszłych ze stacji Lida za frachtem Nr. 4918.

D. 24 b. m. na stacji Poraj D. Z. W. W. odbędzie się sprzedaż przez licytację 5 pak odpadków bawełny, wagi 53 p. 30 f. nadeszłych ze stacji Łódź za frachtem Nr. 87550, na okaziciela.

— Potłuczenie.

Wczoraj wieczorem około domu Nr. 3 przy ulicy św. Stanisława, przechodzący urzędnik kolei W. W. p. T. B. poślizgnął się, upadł tak niefortunnie, że uderzył twarzą o brzeg dość ostrego, zrobionego z cegiel ryzostka i boleśnie się pokaleczył.

— Pożar.

W osadzie Kłobuck, gminy Kamyk, wszczął się pożar w nieruchomościach Józefa Szeńskiej, który strawił: dom drewniany kryty gontem, asekurowany na 230 rb. i chlew asekurowany na rb.

100. Przyczyna pożaru podpalenie

— Utrzymanie aresztów.

Z rozporządzenia Piotrkowskiego zarządu gubernialnego, więźniom odsiadującym w aresztach i więzieniach gubern. Piotrkowskiej, wydawać się będzie, według zatwierdzonego budżetu na rok 1910 po 12 k. dziennie na utrzymanie.

— Ucieczka z aresztu.

Naczelnik powiatu piotrkowskiego zawiadomił tutejsze urzędy policyjne, iż z Kamieńskiego gminnego aresztu zbiegł Wł. Błada, aresztowany za ukrywanie się przed poborem wojskowym.

— Sadze.

Wczoraj koło g. 9 w. w domu nr. 24 przy ul. Małej, zapalony się sadze, które jednak natychmiast ugaszono.

— Oj ta prasas!

Ileż zjadliwych uwag i protekcyjnej nonszalancji ma dla nas, biednych pism prowincjonalnych można prasa warszawska; jak srogim okiem i pełnym oburzenia gestem karci, gdy zdarzy się jakiemu znużonemu ciąglą pracą na cztery, a nieraz osm rąk dziennikarzowi prowincjonalnemu uszczknąć co z ich bogato rozpartych szpalt, z jednocześnie... wbrew zasadom etyki dziennikarskiej korzysta uprzejmie z krwawicy naszego potu, nie czując się nawet w obowiązku kiwnąć głową na podziękowanie. O cytowaniu źródła nawet mowy być nie może, bo przecież pisma warszawskie mają swych „własnych” i „specjalnych” korespondentów we wszystkich miastach, ba—wsiach całego kontynentu.

Co tu mówić o innych pismach, gdy tak można „Kurjer Warszawski” podają utartym szlakiem. Od pewnego czasu dziennik ten stale podaje przedruki naszych wiadomości, „oczywiście” — bez cytowania źródła. Nie o to jednak nam chodzi, nie protestowaliśmy i nie protestowalibyśmy, gdyby to posługiwaniu się naszym piśmie korzysty szerszym sferom „czytelniczym” przynieść mogły. Nie przyniosła jej one atoli, gdy nieudolnie przekracane będą. A tak się ma rzecz stale. Notujemy fakt jeden.

Przedrukujemy naszą zmianę o inicjatywie wskrzeszenia częstochowskiej huty robotniczej „Barbara”, „Kur. Warsz.” pisze, iż ma ono powstać w Zagłębiu dąbrowskim (?) Ze zaś wzmianka ta od nas łaskawie zapożyczona została dowodzi zachowanie błędów korektorskiego, przez nas przeoczonego.

Nie mamy — powtarzamy — pretensji do cytowania nas, zwracamy się jednak z prośbą, aby przez drukowanie przekręconych wiadomości naszych nie wprowadzano w błąd czytającego ogółu.

Dla uniknięcia nieporozumień zaznaczamy, iż podany przez jedno z pism, z zacytowaniem „Rozwoju”, feljton p. „wskiego” o kwiatku narodowym (bez) jest przedrukiem „Mimochoodem” z Nr. 43 naszego pisma.

— Z teatryku „Odeon”.

Wyróżniająca się coraz więcej scenka teatryku „Odeon” miała wystawić wczoraj operetkę p. t. „Debiut panny Klary”, wskutek jednak niedomagania reżysera, a wykonawcy jednej z ról p. Nynkowskiego—program musiano zmienić i zamiast operetki dano „divertissement”. Złożyły się nań monolog i bardzo udane kuplety na tle melodji wiej-

Ten urzędnik powiada mi: „Mój drogi panie, po co wy władcwie karście ludzi, kiedy świat się zrobił taki uczciwy, iż aż abominacja bierze. Dawniej nie było dnia, aby mi kto nie proponował mniejszego lub większego datku; odsuwałem naturalnie z oburzeniem pierwszy... no i drugi, a teraz panie, nikt ani zagabnie... No, czyż nie cudowne, nie przeczące jest to społeczeństwo nasze?”

Biedny urzędnik zapomniał, iż w korowodzie innych zajął się nad królestwem łapowników dwie komety: Garina i Neuharda. Niespodzianki? A czyż nie do niespodzianek nad wyraz pocieszających można zaliczyć te ewolucje przekonaniowe w pewnym światku literatury częstochowskiej? Wczoraj nawoływało się wprost jawnie do pogromów, a dziś? Proszę przeczytać!

No i czy serce nie ma rosnąć, czyż nie mamy prawa wierzyć w lepszą przyszłość, wobec tak obiecujących niespodzianek. Doczekamy się wkrótce, iż więzienia będą całkiem zbyteczne, a ojcowie miasta znajdą się w kłopotcie, co mają począć z napełnianym budżetem na „bezpieczeństwo publiczne”, gdy temu „bezpieczeństwu” nie jest grozić nie będzie.

Niespodzianki czekają nas jeszcze.

A b d a n k.

Z wędrowki tygodniowej.

— Same niespodzianki. — Astronomowie w kłopotcie. — Kpią z nich ogoniaste elefantki. — Niespodzianki trąb politycznych. — Niespodzianki w kraju. — Brnijcie sam! — Komety Garina i Neuharda. — Więzienia zbyteczne. — Lepsza przyszłość i kłopoty ojców miasta.

Zima naprawdę sprawiła nam nie mało niespodzianek. Miast oczekiwanych mrozów — wiosna, wiosna w całej pełni. Wprawdzie astronomowie nie przestają sygnalizować zamieci śnieżnych, tymczasem panie roztapiają się za skunkami, karakulami, fokami i pośpiesznie przegładają ostatnie zurnale z ostatnimi nowościami południowej mody.

Astronomia doznała jednym słowem na całej linii porażki. Grozono nam ogonem Halley'a, mieliśmy zniknąć raz za zawsze z horyzontu wazechświata, a tymczasem, cały szereg ogoniastych potworów niebieskich spokojnie nadgrawa się z tysiącletniej przy obrzytnych teleskopach badaczy nieba. „Nie wiecie nic, moi panowie, nie bawcie się w przepowiednie, gdyż was o to samych

spotykają niespodzianki” — mrugają złośnie eleganci ogoniaste. Pocziwy Halley nie ma najmniejszego zamiaru krzyżować naszych obliczeń, wyliczeń i zabiegów zyciowych, ot, popostru załżeńci pięknym fajerwerkim i znów poezna na czas dłużyży ludzkość. Świat ztym nasz, zarówno piękny jak podły, będzie istniał ualej—tak rehabilitują się obecnie astronomowie, zagalopowani w swem „memento mori”.

Słowem—rok niespodzianek. Jedne są przyjemne, drugie—mniej. Do rzędu tych ostatnich zaliczą zapewne nasi neosławicli swą ostatnią eskapadę do Petersburga.

Jeszcze nie przebrzmiały okrzyki: „Żywo, na zdrow” a już nasi politycy „bez zastrzeżeń” trąbią na odwrot.

Taka już Im, rola „trąb” w koncerście politycznym przypada.

Gdy ztym różne prądy rozmyślały, gdzieby znów wleźć jak „Piłat w credo, — w kraju dzieją się najróżnorodniejsze niespodzianki. Robotnicy zakładają sklepy udziałowe, fowstają uplone na lat kilka fabryki współdzielcze robotnicze, w głowie kilku „szaleńców” powstała idea wnieślenia donu robotniczego, ku ogromnemu zakłopotaniu naszych „realnych”, „trzęźwych” i „fioletowych” i, co najciekawsze, iż idee te nie przepadają gdzieś odosobnionem hasłem w

przeźrenstwie, lecz przyoblekają się w czyn, w ciało żywe z tak zawrotną szybkością, iż niyjednemu z tych niemych widzów zakręcić się w głowie na dobre może. Nie jeździłmy też do Sofji, Petersburga, Pragi Czeskiej i innych miejscowości złotych i obiecujących, lecz, owszem z zastrzeżeniami, we własnym kraju prężymy mięśnie przy wspólnej pracy, dla wspólnego dobra. Zyczymy tedy naszym turystom politycznym powodzenia w dalszych ich eskapadach, my zaś pozostaniemy na miejscu, czekając cierpliwie na zaproszenie z ich strony, aby znów dla ich poclechy wydobyc kasytany z cudzego ognia. Czekamy na to zaproszenie, lecz go nie przyjmujemy. Raz się wam tylko udał fi-giel, panowie, raz jeden!

I z tej ztym strony czeka naszych wielkich i zasłużonych niespodzianka niemiła. Brnijcie dalej, panowie, w tym czy innym kierunku, lecz już sami, już bez nas...

Tegoroczne niespodzianki nie oszczędzą nikogo. Załm mi się jeden urzędnik t. j. władcwie, on się nie załm, cieszył okropnie, lecz z tak rozpaczłą żą rozczulenia w oku, iż nie wiedziałem co mam czynić—klasnąć w dłonie, czy też obstałować olbrzymi wieniec ze wspaniałymi wstęgami na jego samobójczą mogiłę.

skich p. Rembowski, śpiew p. Krawczyńskiego, który naogół podobał się bardzo (może tylko arja z kurantem z op. „Straszny Dwór” nie zupełnie odpowiadała materiałowi głosowemu śpiewaka) i swawolnie, lecz w dobrym tonie utrzymane piosenki doskonałej wedywulistyki p. Bolesławskiej. Szczególniej oklaskiwano gorąco kuplet o Częstochowie.

Dziś o ile p. Nynkowski powróci do zdrowia odegrana będzie operetka „Debiut panny Klary”.

Na program kinematograficzny składają się między innymi: ogród zoologiczny w Antwerpii, Mały Garybaldczyk, Szaleniec, Książniczka Nikotyna i inne, w szczególności w ogłoszeniu na stronie 1-ej.

Z szpitala.

W ciągu dnia wczorajszego w szpitalu miejskim znajdowało się na kuracji: mężczyzn 31 i kobiet 23.

Zmarli.

W parafii św. Zygmunta zmarli: — Antoni Strzelecki 1 i pół lat, Wacław Nowak 4 m., Wiktoria Wacowska 28 l., Julianna Przeszńska 26 lat, Izabela Kubicz 52 lat, Jan Plewa 1 rok, Zygmunt Kozielec 10 m., Antoni Pietrasiewicz 36 lat, Tadeusz Marchewka pół r., Marjanna Sekret 14 lat, Marjanna Drapiela 68 lat, Apolonia Janic lat 70, Aniela Lagienka 2 i pół r., Jan Pietrzak 1. 17, Teofil Trąbski lat 36, Janina Ziemińska 2 i pół r.

Z rzeźni miejskiej.

W ciągu doby ubiegłej w rzeźni miejskiej ubito: wołów sztok 30, krów 76, cieląt 72, trzody chlewnej 73.

Aresztowania.

W ciągu dnia wczorajszego aresztowano w naszym mieście następujące osoby: dla sprawdzenia osobistości: Antoniego Kujawskiego, Jana Otręba, Leona Ostryżnik, Józefa Kaczyńskiego Wacława Ziembę i Leona Kujawę.

KORRESPONDENCJE.

Z Mstowa.

— Zebranie członków Towarzystwa Opieki dla wdów i żon po zabitych i rannych w czasie wojny rosyjsko-japońskiej.

We Mstowie dnia 17 b. m. odbyło się zebranie członków Towarzystwa Opieki dla wdów i żon po zabitych i rannych żołnierzy w wojnie rosyjsko-japońskiej, pod przewodnictwem Naczelnika Częstochowskiego powiatu ks. A. wałowa. Na prezesa — jednogłośnie wybrano sędziego p. Piotra Glińskiego; na skarbnika: p. Andrzeja Góreckiego; na sekretarza, miejscowego aptekarza: p. Władysława Bendowskiego. Do komisji rewizyjnej wybrano: Właściciela majątku „Wancerzów” Bronisława Szwajcera, właściciela majątku „Jaskrów” Abrama Kohna i miejscowego obywatela, Franciszka Weill.

Przy zapisaniu na członków Towarzystwa wniesiono gotówką rb. 51.

Z Łodzi.

— Zniżenie opłaty za telefony. Wobec zwiększenia się liczby abonentów telefonicznych, zarząd telefonów postanowił zwrócić się do głównego zarządu poczt i telegrafów w Petersburgu z projektem zniesienia teraźniejszej opłaty 100-rublowej rocznie od każdego abonenta o 40 prc.

Zaprojektowano również zmniejszenie opłaty za 3 minutową rozmowę na stacji „Łódź—Warszawa”—z 75 do 50 k.

Z Warszawy.

— Falszerz monet. Aresztowany przed trzema dniami na ul. Ryckiej nieznanymi, przy którym znaleziono fałszywe monety srebrne i miedziane, jak się obecnie wyjaśniło, nazywa się Feliks Kaczmarski, mieszkaniec wsi Sietlec, gm. Mokotów, p. warszawskiego.

Z Krakowa.

— Repertuar teatru krakowskiego zapowiada:

Niedziela 20 po pol. „Szczęście Franca”. Komedja w 3-ach aktach. „Sezon”. Fragment sceniczny w 1 akcie Włodzimierza Perzyńskiego. (Pół ceny). Wieczorem „Major Barbara”. Komedja w 4 aktach Bernarda Shaw’a.

Poniedziałek 21 „Wielki Fryderyk” Sztuka w 6 akt. Adolfa Nowaczyńskiego. (Początek o godz. 7-ej).

Wtorek 22 „Major Barbara”. Komedja w 4 aktach Bernarda Shaw’a.

Środa 23 „Aktorki”. Komedja w 4 aktach Stefana Krzywoszewskiego.

Ostatnia poczta.

Niepokój w Grecji.

Położenie w Atenach jest coraz groźniejsze.

„Lokal Anz.” donosi, że trzeba się liczyć z możliwym wybuchem niepokoju, które mogą zagrozić dynastji.

Rząd nosi się z zamiarem rozbrojenia okrętów. Kierownikom torpedowców wydano już rozkaz oddania broni i amunicji. Wszystkie punkty w Atenach i okolicy są zajęte przez wojsko.

Depesze zagraniczne przed opublikowaniem podlegają ścisłej cenzurze.

Powodem grożącej wojny domowej jest to, że liga wojskowa uzyskała od Izby deputowanych ustawę donoszącą, że po 2 miesiącach odbędzie się rewizja, celem usunięcia niezadowolonych oficerów marynarki.

„Frankf. Ztg.” donosi, że z powodu przesilenia w ubiegłym tygodniu 110, a w bież. tyg. 101 kupców z Aten i Piraeus zawieszono wypłaty.

TELEGRAMY.

(Agencji Petersburskiej i własne).

—00—

Korony dla Jasnej Góry.

Rzym 19. Korony, ofiarowane przez Ojca św. dla Jasnej Góry, zostały już ukończone. Obecnie, pomiędzy kardynałem Merry de Val a posłem rosyjskim, przy Watykanie, toczą się układy co do uroczystości przewiezienia koron do Polski. Korony wysłane zostaną prawdopodobnie w marcu.

Napad na pociąg.

Charków 19. W pociągu pasażerskim nr. 7 pod Charkowem do oddziału służbowego, w którym znajdował się urzędnik z pieniędzmi wtargnęło 15 młodych ludzi. Rzuciwszy 3 bomby i rozbijwszy w ten sposób kasę, napastnicy zabrali pieniądze, zatrzymali pociąg i zbiegli w kierunku lasu.

Urzędnik zabity. Za napastnikami wysłano pogoni.

Wyrok w sprawie ucieczki Olgi Stein.

Petersburg 19. W sprawie o pomaganie w ucieczce Oldze Stein, przysięgli wyдали wyrok uniewinniający Bazunowa, Aronsona i Szulca, przyczym tego ostatniego uznali jako działającego pod wpływem pomieszanja zmysłów.

Napad bandycki.

Ekaterynostaw 19. O g. 4 rano w pobliżu stacji Ekaterynostaw na kasjer Tow. kopalni, wiozącego w towarzystwie dwóch strażników pieniądze, napadło 5 uzbrojonych bandytów, którzy zabrali kasjerowi 11000 rb. Podczas strzelaniny zabity został jeden ze strażników, drugi ranny. Zabity również jeden z napastników.

Zamach na pomocników komisarza.

Szemacha 19. W nocy dwaj napastnicy wystrzelali z rewolwerów zranni pomocników komisarza: Paramonowa ciężko i Izej Karagodzkiego. Sprawcy ujęci.

Przybycie gości francuskich.

Petersburg 19. Dział kościelny francuscy z bar. Destournel de Constant na czele przyjęci zostali przez Najjaśniejszego Pana w Carskim Siole.

Optymistyczny pogląd na sprawy Bałkańskie.

Budapeszt 19. W „Pester Lloyd” ukazało się oświadczenie jakiejś wybitnej osobistości z Sofji, według którego relacje Daniewa z podróży jego do Turcji przekonały króla o konieczności dobrych stosunków ze zreformowaną Turcją. W Sofji są zdecydowani zawrzeć długotrwały sojusz z Portą. Za przykładem Bułgarii pójdzie Serbia, a ponieważ sfera rządząca w Grecji usiłują skierować ruch ku wewnętrznym celom politycznym, przeto otrzymuje się zgodne dążenie wszystkich państw bałkańskich do utrzymania dobrych stosunków z Turcją. Jest to bezwzględnie zasługą młodoturków, którzy dążą do wzmocnienia państwa. Ten przewrót na Bałkanach pozwoli Turcji bez wstrząśnień rozszerzyć swobodę działań w całej jej polityce zewnętrznej.

Rokowania pomiędzy partjami.

London 19. Rokowania pomiędzy partją liberalną a irlandczykami narazie zostały wstrzymane.

Echa katastrofy okrętu „Gen. Chanzy”.

Paryz 19. Według informacji, otrzymanych przez ministra marynarki, na wyspie Majorce znaleziono trupą kapitana okrętu „General Chanzy”, Caiola.

Duma.

(Dokończenie).

Petersburg, 18.

Po przerwie Duma przyjęła pozostałe paragrafy ustawy procedury sądownictwa cywilnego.

Paragraf o kompetencji sędziów pokoju, opiewający, iż należy do nich prowadzenie spraw o czyny przestępne, które, według ustawy o karach nakładanych przez sędziów pokoju karane są przez nagany, kary pieniężne nie wyżej 1,000 rb., areszt, zamknięcie w więzieniu itd. został przyjęty przez Dumę. Następnie Duma bez dyskusji przyjmuje szereg paragrafów. Wszystkie poprawki kadetów odrzucono. Ogłoszono przerwę do godz. 8 i pół wiecz.

Na wieczornym posiedzeniu Duma bez żadnych prawie dyskusji przyjęła w redakcji komisji pozostałe paragrafy trzeciego rozdziału projektu o reformie sądu miejscowego.

Hygiena rozrywek.

Rozrywki jak hydroterapia, mają właściwości różnorodnie: podniecające lub uspokajające wedle tego, jak bywają stosowane.

Praca i pracowite lenistwo sprządzają objawy jednakie bóle i zawroty głowy, apatię lub podniecenie nerwowe, przy którym myśli nasze obracają się w jednym kółku, zwykle ciasnym. W obu wypadkach człowiek traci moc panowania nad sobą. Jeżeli przeważającym objawem jest zgnębienie, apatia, po wysiłonej pracy umysłowej, trzeba szukać rozrywek łatwych, uspokajających.

Jeżeli praca umysłowa, nie wywołując zaburzeń w systemie nerwowym i w mózgu, bywa utrudniona, należy umysł trenować przy pomocy środków podniecających. Wreszcie, gdy automatyzm mózgowy jest silny, gdy myśl zwraca się wyłącznie ku jednemu przedmiotowi i staje się naprzykrzoną, trzeba uciekać się do rozrywek odwodzących ją od obsesji.

Najbardziej kojącą rozrywką jest marzycielstwo, swobodne puszczenie wody myślom, bądź przez zwracanie ich wstecz ku wspomnieniom, bądź przez wypuszczanie ich naprzód ku nieziszczonym a drogim pragnieniom. Tę czynność mózgową należy stosować po każdej podniecającej rozrywce, a więc po natężonej pracy, po wzruszającej lekturze, po wstrząsającym przedstawieniu teatralnym; pomaga do odzyskania równowagi myślowej, do snu. Lecz długie mrzonki nie są dobre dla osób nagabywanych myślą uporczywą („ideefixe”), lub wybujałymi aspiracjami, gdyż w takich razach marzenia puszczają im wodze.

Osobom przepracowanym zaleca się spacerować po ludnych ulicach, widowska, nie wysyłając uwagi, w mniejszej zaś mierze zebrania towarzyskie, jako nie wymagające myślowego wysiłku.

Właściwość kojącą posiada muzyka łatwo wpadająca w ucho, dlatego stosowaną bywa codziennie w miejscowościach kuracyjnych. Najłatwiejszą jest muzyka o wybitnym rytmie, słowem arje tańeczne. Temu właśnie zawdzięczają swe powodzenie orkiestry cygańskie, wygrywające w restauracjach. Im bardziej melodie są znane, tem mniej wydają w ucho. Po każdym sezonie koncertowym i teatralnym pozostaje pewna liczba arji ogranych, oklepanych nawet i dlatego kojących nerwy.

Wszystkim którzy raczyli przyjąć udział w oddaniu ostatniej posługi drogim nam zwiłkom ś.p. Antoniego Pietrasiewicza w szczególności Szanownemu księdzu Mężnickiemu, Zwierzchnikom, Kolegom, urzędnikom monopolowym, robotnikom i robotnicom składu monopolowego, Szanownej „Lutni”, oraz za okazane współczucie i zyczliwość pp. Freytag i Zietlińskim składają serdeczne „Bóg zapłać”

Zona, Rodzice i Rodzina.

Sporty, uprawiane z umiarkowaniem: dla rozrywki, nie zaś dla emulacji; konna jazda, bicykl, wioslowanie, ślizgawka, pomagają do wypoczynku; oglądanie wystaw i muzeów jest bardziej nęcącym; lepszy skutek daje przeglądanie fotografii reprodukcujących arcydzieła sztuki i sztuki.

Stowem rozrywkami kojącymi są te, które nie nadają władcom umysłowym ściśle określonego kierunku i nie wymagają natężenia i uwagi.

Rozrywki podniecające winny przeciwnie zwracać umysł w określonym ściśle kierunku, winny go zainteresować, a nawet pochłoniąć.

W pierwszym rzędzie stoi rozmowa, zwłaszcza dowcipna, cięta, która zmusza do myślowego wysiłku, gdy w niej bierzemy udział, a rozrywa, gdy jej słuchamy.

Nie powinna jednak przeciągać się zbyt długo, — bo wówczas nuży i nudzi.

Gry towarzyskie, szarady, rebusy działają tak samo, jak gdy hazardowne lub komercyjne, połączone z zyskiem lub stratą materialną. Podniecają również sporty konkursowe, będące dla miłoścy własnej ostrogi. Popisy zonglerów akrobatów, pantomimy, feerie—rozrywają umysł, wzbudzając przytem wesołość. Rzecz prosta, nie powinny one przeciągać się do późnej godziny.

Rozrywki odciążające umysł od trosk, kłopotów, od uporczywych manji, zwracają uwagę w inną stronę. Czynnikami ich są: lektura przetrzona, od dzienników i czasopism, do dzieł naukowych, od sensacyjnych romansów do utworów poetycznych. Dalej: dyskusja, zwłaszcza o sprawach politycznych roznamietających ludzi najwięcej.

Szcześliwci ci, którzy poza granicami młodości, zachowali taką świeżość ducha, że rozrywka jest dla nich sersem, albo tenis! Dla większości jednak, rozpraszanie smutnych myśli jest rzeczą skomplikowaną i trudną. Trzeba umieć się bawić—to sztuka—„sui generis”.

Dr. K—ska.

Memento mori.

—00—

Rozkliwiony—tęskną, rzewną
Płynie walczyk piosnką śpiewną...
Tak kołysze,
Zda się słysze,
Jak po kwietnej leci błoni
Czarujące snując tony —
Jak się chylą drzew korony,
Jak się zachód zorzą płoni
I wieczorne kładzie cienie,
Niosąc słodkie upojenie.
Róża róży wieńczy skronie...
Walczyk płynie, —liczko płonie.
W mgieł oparze
W tchnień pozarze
Jasne tocząc, świetnie kręgi
Niepojęte tchnie potęgę
I pancerne serca kruszy. —
Płyną tale tajne duszy
Coraz ciszej — tkliwe — senne —
Piersz faluje i płomienne
Oko pali się Westalki —

Światło gaśnie. — Północ bije...
Wszystko jeszcze w krag się wije
Rozmarzone — wniebowzięte...
Nagle jęka
Struna. Pękła
I ze wata czary święte
Myśli jawą... a tam w dali,
W samym rogu ciemnej sali
Wstaje w próchna trup odziany
I w grobową pleśń owiany...
Pokoń wieczny... rwą się tory
Kregu par...

Memento mori! —

Aleksander Swolicki.

Dobrośław Kleyna

advokat przysięgły w Piotrkowie
przewodził się do hotelu Wileńskiego,
obok sądu okręgowego.
Przyjmuj—sprawy sądowe i administracyjne

SPRAWOZDANIE

Towarzystwa Pożyczkowo-Oszczędnościowego „Częstochówka” w CZĘSTOCHOWIE

za drugi rok działalności od 1 Stycznia 1909 roku do 1 Stycznia 1910 roku.

B I L A N S

z wykazaniem obrotów na poszczególnych rachunkach.

Działalność Towarzystwa w ciągu roku sprawozdawczego w porównaniu z działalnością jego za rok poprzedni wykazuje rozkwit, przejawiający się zarówno we wzroście liczby członków Towarzystwa, jak i w rozwoju operacji.

Liczba członków i udziały.

Na 1 Stycznia 1909 r. Towarzystwo liczyło 462 człon. w ciągu roku przyjęto 382 „
Razem 844 człon.

Z powyższej liczby zostało wykreślonych:

na własne żądanie 48
z powodu niewypłacalności 9
„ śmierci 5
przez Ogólne Zebranie 1 63 „

czyli, że w dniu 31 Grudnia 1909 r. było 781 człon. przyrost więc wyniósł 319 osób, t. j. około 70%.

Podług zajęć członkowie Towarzystwa składają się:

z 392 właścicieli domów
„ 249 rzemieślników
„ 64 rolników
„ 33 handlujących
„ 32 robotników
„ 11 urzędników i oficjalistów.

razem 781 członków, z których 12 posiada pełne 100 rublowe udziały.

Wszystek udziałowy kapitał wyniósł na 1 Stycznia 1910 r. 24,796 rub. 76 kop. i w porównaniu ze sprawozdaniem za 1908 rok powiększył się o 10,522 rub. 75 kop.

Gwarancja Towarzystwa.

Ogólna suma kredytów, udzielonych członkom przez władze Towarzystwa dosięgła na 1 Stycznia 1910 r. 212,715 rub., że zaś każdy członek odpowiada podług naszej ustawy, za zobowiązania i straty Towarzystwa dwukrotnie w stosunku do przyznanego mu kredytu, przeto solidarna odpowiedzialność wszystkich członków Towarzystwa wynosi 425,430 rubli.

Srodki pieniężne Towarzystwa.

Wszystkie rozporządalne fundusze Towarzystwa na 1 Stycznia 1910 r. uczyniły 140,232 rub., z których przypada na:

a) Własne 27,943 rb. 10 k.

a mianowicie:

24,796 rb. 76 k. kapitału udziałowego
243 „ 85 „ „ zapasowego
652 „ 33 „ „ rezerwowego
2,250 „ 16 „ „ zysków za rok 1909.

b) Postronne 112,288 rb. 90 k.

z tego:

Wkładów 109,198 rb. 60 k.

różnych należności

(% od wkładów, dywidenda i t. p.) 3,090 rb. 30 k.

Podział ten w stosunku procentowym wykazuje kapitałów, pierwszej kategorii 20%, i kapitałów drugiej kategorii 80%.

W k ł a d y.

Z powyższego zestawienia środków pieniężnych: Towarzystwa widzimy, że najgłówniejszą rubrykę czynią wkłady.

Na 1 Stycznia 1910 r.

na 323 rachunkach było 109,198 rb. 60 k.

a ze rok temu 184 „ „ 66,185 „ 61 „

przeto otrzymano przyrost 139 rachunków i 43,012 rb. 99 k.

Z ogólnej sumy wkładów przypada:

39,991 rb. 80 kop. na każde żądanie
69,206 „ 1 80 „ „ „ rok i dłużej.

W ciągu roku Towarzystwo płaciło od wkładów: na każde żądanie 4% „ rok i dłużej od 5 do 5 1/2%.

Zwrot wkładów jest zabezpieczony w pierwszym rzędzie aktywami (stanem czynnym) Towarzystwa, a następnie solidarną odpowiedzialnością członków, która, jak wyżej przytoczono, czyni 425,430 rb.

Tym sposobem zwrot każdego rubla wkładu jest zagwarantowany przez Towarzystwo pięciokrotnie.

Wkłady pod względem wysokości sumy podzielone można na następujące kategorie:

od 50 k. do 50 rb. — 142 wkt. na sumę 2,424.34
„ 50 rb. „ 100 „ — 39 „ „ 3,321.14
„ 100 „ 500 „ — 93 „ „ 23,721.99
„ 500 „ 1000 „ — 30 „ „ 21,878.20
„ 1000 „ 2000 „ — 13 „ „ 19,796.83

Stan czynny.

K a s a.

Pozostałość na 1 Stycznia 1909 r. 2050 17
Wpłynęło do kasy 310495 89
Wypłacono z kasy 312546 06
311758 55
Pozostaje się na 1 Stycznia 1910 r. 787 51

Czasowa lokata gotowizny.

Pozostałość na 1 Stycznia 1909 r. 15338 54
Umieszczono w bankach 80583 07
Wycofano 95921 61
69330 18
Pozostaje się na 1 Stycznia 1910 r. 26591 43

Pożyczki.

Pozostałość na 1 Stycznia 1909 r. 66856 78
Wydano 124385 —
Spłacono 191241 78
83832 16
Pozostaje się na 1 Stycznia 1910 r. 107409 62

Papiery procentowe.

W roku sprawozdawczym kupiono:
rb. 3,300—4% renty państwowej 2912 25
„ 1,000—4 1/2% listów zastawnych szlachec. banku. 922 50
„ 800—4% „ „ „ „ 684 —
„ 550—3 1/2% „ „ „ „ 450 71
rb. 5,650—pozostaje na 1 Stycznia 1910 r. 4969 46

Inwentarz.

Pozostałość na 1 Stycznia 1909 r. 437 49
Kupiono sprzętów biurowych 94 56
Spisano 10% na amortyzację (patrz rach. strat i zysków) 532 05
58 07
Pozostaje na 1 Stycznia 1910 r. 473 98

Wydatki.

Wydatkowano 8339 66
Pokryto zyskami 8339 66
Razem 140232 —

Stan bierny.

Udziały.

Pozostałość na 1 Stycznia 1909 r. 14274 01
Wpłacono 12285 11
Zwrócono udziałów 26559 12
1762 36
Pozostaje się na 1 Stycznia 1910 r. 24796 76

Kapitał zapasowy.

Odliczono z zysków 1909 r. 243 85

Kapitał rezerwowy.

Odliczono z zysków 1909 r. 652 33

W k ł a d y.

Pozostałość na 1 Stycznia 1909 r. 66185 61
Wpłynęło 122309 62
Wypłacono 188495 23
79296 63
Pozostaje się na 1 Stycznia 1910 r. 109198 60

Sumy Przechodnie.

Pozostałość na 1 Stycznia 1909 r. 1784 89
Wpłynęło 2932 99
Wypłacono 4717 88
1627 58
Pozostaje się na 1 Stycznia 1910 r. 3090 30

Procenty i zyski.

Pozostałość na 1 Stycznia 1909 r. 2438 47
Otrzymano 10511 92
Pokryto wydatków 12950 39
10700 23
Pozostaje czystego zysku 2250 16

Razem 140232 —

wyżej 2000 „ 6 „ „ 38,156.10

Razem 323 wkt. na sumę 109,198.60

Ilościowo więc przeważały drobne wkłady, jakościowo jednak przeważa jest po stronie większych wkładów.

P o ż y c z k i.

W roku sprawozdawczym wydano pożyczek ogółem 747 na sumę 124,385 rb., a mianowicie:

od 1 rb. do 50 rb. 71 poz. na sumę 2,901 rb.
„ 51 „ 100 „ 258 „ 21,647 „
„ 101 „ 200 „ 181 „ 28,370 „
„ 201 „ 300 „ 232 „ 68,567 „
i wyżej 300 rb. (pod zast.) 5 „ 3,200 „
Razem 747 poz. na sumę 124,385 rb.

W porównaniu z ubiegłym rokiem więcej 161 pożyczek na sumę 26,516 rb.

Podług rodzaju zabezpieczenia pożyczki, pozostałe na 1 Stycznia 1910 r., dzielą się w następujący sposób:

I. Na osobiste zaufanie 8 poz. na sumę 269 rb.

II. Pod zastaw maszyn, narzędzi rolniczych i inwentarza, pozostałych do użytkowania dłużników pod odpowiedzialnością kryminalną za całość zastawu 3 „ „ 2,300 rb.

stawienia w teatrze Covent Garden, gdy zdziwiony wzrok publiczności przenosił się co chwila z loży królewskiej do krzesła, na którym siedział Hunter.

swoje stanowisko.—Obecnie stanie przed sądem.

wielki antysymityk i on każdemu żydowi da poprawkę, żeby był mądry jak rabin.

kupuje mi wtedy za każdym razem pół tuzina chusteczek.

Satyra i humor.

I TAK ŹLE I TAK NIE DOBRZE!

Mały Cohn uczęszczał do gimnazjum ale bez powodzenia.

W najlepszym razie przywoził na wakacje poprawkę.

Gdy się to raz i drugi powtórzyło, począł mu ojciec wymawiać, że się nie uczy.

— Ja się uczę, ja się bardzo dużo uczę, ale mój gospodarz klasy to

Nu! rzecz starszy Cohn, to wychrzcił się.

Cohn poszedł za radą ojca.

Po ukończeniu jednak roku przywiózł jeszcze gorsze świadectwo.

— Nu! co to jest? woła rozgniewany stary.

— Widzisz ojczy, my katoliki nie mamy głowy do nauki!

— NIEGODZIWIĆ!

— Powiedz-że mi moja Helciu, jak się zachowuje twój mąż wtedy, kiedy ty chcesz coś osiągnąć za pomocą teź.

— Ach moja mamó, ten niegodziwiec

ZENITH
najdokładniejsze zegarki.

Wylączna sprzedaż na Cz. Stochówę w składzie zegarków I. Szeffera, 70g 43-1.

DYREKCYJA

Towarzystwa Kredytowego miasta Częstochowy

prosi posiadaczy tych 5% listów zastawnych Towarzystwa Kredytowego m. Częstochowy, przy których kupony się wyczerpały, o przedstawienie do biura Towarzystwa (Aleja 3-cia № 55) wprost lub za pośrednictwem upoważnionych do tego:

Banku Handlowego w Warszawie i w wszystkich jego Oddziałów.

Krajowego Domu Bankowego Stanisława ks. Lubomirskiego w Warszawie i tegoż Oddziałów, tudzież

Częstochowskiego Towarzystwa Wzajemnego Kredytu, talonów kuponowych dla wymiany na nowe arkusze kuponowe na następujące dziesięciolecie.

Posiadacze listów zastawnych zamiejscowi winni dołączać należności (w znaczkach pocztowych) za przysyłkę nowych arkuszy kuponowych:

350-3-1

Precz z zabawkami !!

Tanio i praktycznie !! Zamiast 10 rb. tylko za 3 rb. 15 kop.

Wysyłamy za zaliczeń i bez zadatku trwałe i wytworne zegarki męski kieszonkowy, otwarty, z prawdziw. amerykań. nowog. złotu „Prima” (nie polszycy) ze ślizną grawiurą, nkręcen się uszkiem raz na 80 godz., z gwarancją 6 letnią. — Zegarka ten, nawet doświadczony specjalista nie odróżni od prawdziwego złotego 58% który kosztuje 50 rb., 2 st. 5 kr. 50 k.; jeden damski 4 rb. Taki sam zegarek, kryty z trzema kopertami „Prima Watch” nagrodzony medalami 6 rb., 2 szt. 11 rb. 40 k.; jeden damski 7 rb.—Do każdego zegarka dodajemy bezpłatnie: 1) łańcuszek pancerny z tego samego złotu, 2) brelok srebrny 84%, polszycy, z ładną grawiurą, 3) woreczek zamowy dla zabezpieczenia zegarka od zniszczenia.—Adres: WARSZAWA, G. C. SKŁAD ZEGARÓW, Twa „APOLLO”, 1 oddział pocztowy. Za przysyłką i opakowanie dołączamy od 1 szt. do 4 zegark. 50 k., a na Syberję 75 k.—Ny Syberję nie wysyłamy bez zadatku!

Adwokat Przysięgły, K. Stankiewicz Okręgu Izby Sądowej Warszawskiej.

Prowadzi szybko i starannie, własnym kosztem sprawy poszkodowanych na kolejach z Zarządami wszystkich kolei żelaznych, jak również z Fabryki i Kopalni. Sprawy wszystkie do Adwokata K. Stankiewicza Okręgu Izby Sądowej Warszawskiej, przyjmuje Jan Polak, codziennie od godz. 8 do 10 rano. 355-2-1 Szkolna № 9, w Częstochowie.

OGIER

Skaro-gniady, rasowy, 3-letni zdalny pod wierzch do sprzedania u Przedsiębiorcy Huty Raków. 304

Proszę zwrócić uwagę na nauczyciela tańców M. A. Łubieński udziela lekcji w gimnazjum rządowym i polskim w m. Mickiewicza i na wszystkich pensjach, a także na sali „Harmonia” i zbiorowo u siebie przy ul. Mikołajewskiej № 9 na mieście lub na wyjazd. 1858

Artystyczna emaliernia ul. Św. Stanisława Nr 7. w Częstochowie.

Wykonywa obrzędy emaliove portrety szyldy, dla właścicieli domów doktorów adwokatów aptek e. t. c. Po cenach przystępnych. Z poważaniem Wł. Prochazka. 339

Skład broń i naczyń kuchennych w Częstochowie, II Aleja nr. 82 otrzymał prośbę z Ameryki duży wybór wyznaczek nowych systemów. Sprzedaz za gotówkę i na raty za poręceniem 384

Do sprzedania używane 1) Motor nafowy 8 k-s, 1) Biryank. 1) Motor benzynowy 1 1/2 k-s. 1) Kociołek stojący 4 metr. kwadr. Oferty F. Dawidowicz, Inżynier II Aleja 81. 364

Sprzedam dom z powodów ważnych za bezcen Częstochowa Aleja III 71 m 8 Bielski. 788

Sprzedam willę z ogrodem owocowym Kamień St. Dr. W. W. Wiadomość Warsz. na Leopolda 28-8. 814

Do sprzedania 10 funtów świeżego nasienia Sosny Krajowej Teatrlna 81.— 387

Młoda inteligentna panna zająca gruciośnie buchalterkę poszukuje posady biurowej lub buchalterki. Oferty w administracji dla „Buchalterki” 357

Parę motorcy sprężynowych 22 rb. otomana dywanowa od 35 rb., sześciąg od 12 rb. solka od 1150 i dwa stare garnitury Tapicer II Aleja 31. 273-10

Szafa, stoł, łóżko i lampy wiszące do sprzedania Teatrlna 34 m 4. 322

Powiermam za pół darmo sklep wartości 2000 rb. oddam za 1600 rb. Al III № 71-3. Bielski. 340-2-1

Potrzebna ponocznarka Zgłosić się Teatrlna Nr. 17-14 356

Sprzedam domek z ogrodem w dobrym stanie Ul. Tartakowa Nr. 5 wiadomość Ul. Kawię Nr. 18. 283

Znane ze swej dobroci nasiona warzywne kwiatowe i pastiniane nadeszły. Drzewka i krzewy owocowe i ozdobne, róże sztamowe i krzaczaste flanco truskawek, szparagów i wiele innych roślin do sadzenia na wiosnę

w Zakładzie Ogrodniczym S. JASTRZĘBSKIEGO w Częstochowie.

Lecznica chorób kobiecych z oddziałem położniczym D-ra J. Pietresiewiczza i D-ra S. Nowaka

w Częstochowie ul. Jasnogórska 24. Opłata za pobyt od 1 rb 50 kop. do 3 rubli dziennie. Pokoje oddzielne. Ambulatorjum z chorobami kobiecymi codziennie od godz. 11-iej rano do 1-iej po poł. 392-11-1

Szkolna 15 Zasad do wynajęcia ogród owocowo warzywny, łąka stajnia i wozownia. 390

Lokal na skład piwa do wydzierżawienia II Aleja Nr. 19. Wiadomość u właścicieli domu. 388-1-1

Potrzebny chłodziak zdolny faclu kolodziejского zaraz. Warszawa 94, Częstochowa. 389-1-1

Kraków Zakład wzdolnościowy i sanatorium spec. chorób nerwowych D-ra Kupyska—ul. Szajkięgo. 42-1

Planina, fortepiany nowe używane Schrödera oraz własnej fabryki. Sprzedat ratami wyjącej, zamiana Warszawa Nowy Świat 70. Wąsowski. 52

LAMPKI

żarowe metalowe najtrwalsze ze wszystkich dające w rzeczywistości 70 procent oszczędności „Tantalowe” i węglowe TANIO. 328-6-1

Instalacje Oświetlenia
elektrycznego i motorów, samodzielne i do przyłączenia do sieci miejskiej.

Pogotowie elektryczne
Stałe dzięry monterów.

JAN SKALMIERSKI — **BIURO TECHNICZNE**
w Częstochowie Telefonu Nr. 112 Szkolna Nr. 8.

!Ciekawna Nowość!
!Jedynę dzieło w polskiej literaturze!
„Tajemnice i Zagadnienia”
MAGJI, HYPNOTYZMU, SPIRYTYZMU
i **MAGNETYZMU**, stronic 266, około 80 rysunków,

Powieszę dzieło zostało ułożone według najlepszych źródeł i traktuje o nauce Magji, która, istniejąc od wieków, znana jest wszystkim z nazwy, chociaż nieliczni tylko posiadają o niej istotne, oparte na poznaniu treści pojęcia. Obok objaśnienia zasad dzieło to przeważnie zawiera przepisy praktycznego zastosowania Magji, waktule czarne książki z czytelników zdolna osiągnąć dzięki niemu wyniki zdumiewające, ogólnie uważane przez niewtajemniczonych za niemożliwe. Przed czytelnikiem otworzą się wrota nowych ezardziejjskich światów poznania i zdobędziesz sztukę kierowania temi ukrytymi potęgami, których dotąd był ignoracją. Nadto dzieło to zawiera niecałkowicie wadliwej praktycznej z dziedzin pokrewnych Magji, jak Spirytyzm, Magnetyzm, Mesmerizm i t. p. Wykład jest zrozumiały i przystępny dla każdego czytelnika. Cena rb. 2, z przesyłką rb. 2.30, z zaliczeniem o 40 kop. drożej. Do nabycia we wszystkich księgarniach, w Warszawie i na prowincji. 1187-3-1 Skład główny w KSIĘGARNI „POPULARNEJ” w Warszawie, ul. Krakowska 42. Wypisującym jednorazowo 5 egz. za przes. nie placę. Gratia franco wysyłamy najnowszy katalog ksiątek po cenach zniżonych i własnych wydawnictw. 342

Uczcie się na Samouczku Reussnera w domu, przed szkołą, w szkole i po szkole.

Samouczek ten stał się już niezbędnym, pomocnym i użytecznym dla każdego, bez różnicy wieku i zdolności umysłowych, kto tylko chce nauczyć się sam bez pomocy nauczyciela czytać, pisać i rozmawiać po niemiecku, francusku, angielsku, rusku i po polsku bardzo łatwo, szybko i grzecznie, a przedtem takim kożuch. Albowiem, nie potrzebując placić za naukę, oszczędza się znaczną sumę pieniędzy, a wydatki zrobiony na Samouczku odpada z tysiącennym procentem każdemu posiadaczowi tego podręcznika, który ma setem wyższą wartość niż złoto. Każdy uczeń, z najsłabszym nawet undowaniem umysłowym, pragnący się uczyć jednego z powyższych języków może sobie użyć, albo przygotować się do egzaminu w szkole publicznej, lub do poprawki, a także sobie stopni podnosić nauki szkolnej, a najczęściej jeszcze po ukończeniu tejże nauki w szkole, uczeka się o pomoc i ratunek do Samouczka. Szczególniej zaś chcąc się nauczyć rozmawiać, lub czytać książki w obcym języku, trzeba rozpocząć na nowo naukę praktyczno-konwersacyjną, przy pomocy Samouczka. Konwersacja bowiem stanowi kwintesencję z nauki języków nowożytnych, a tej nie uczą, ani w szkole, ani prywatnie z innych podręczników. O około 600,000 zwolenników metody nauki Reussnera i przeszło 2,000 języków uczniów obywateli, dają przekonująco nadzwyczajnej łatwości, praktyczności i użyteczności jego Samouczka, istniejącego od r. 1880, których ceny są stosunkowo niskie, np.: kop. 5, 12, 24, 40, 75, 80, 120, 140, 160. Samouczki Reussnera są do nabycia we wszystkich księgarniach. — Nakład autora, Złota 6, w Warszawie. 343-3-1

Za 7 rb. 25 kop

Dwa kostiumy męski i damski. Dwa eleganckie i praktyczne kawałki męski i damski kostium wysła się z bezpłatną przesyłką za 7 rb. 25 kop. (Na Syberję dolicza się 85 kop.) Nie podoba się się fabryka zwraca pieniądze. Męski kawałek 4 1/2 arsz. Angielskiego trwałego kordu welnianego 2 arsz. szerokości najnowszego rysunku, i 8 arsz. kordu „Arkadyj” wełnianego, pięknego rysunku na elegancki damski kostium. Oba kawałki we wszystkich cennych kolorach. Przy wysyłce z zaliczeniem pocztowym dolicza się 16 kop. (także pocztowa). Na żądanie wysła się za tą ceną dwa męskie lub damski kawałki. Przy zamówieniu 4 lub więcej kawałków dodaje się do każdego męskiego kawałka podsewke, a do damskiego zagraniczny pasek stórkowy zupełnie bezpłatnie. Adresować: Edz. do Fabrykanta Marka Bernsteina. 4. Cz. 430-3-1

Wielki wybór gotowych garniturów od 2 do 25 rubli poleca pracownia garniturów „JOZEFY”
Częstochowa Al. III róg Szkolnej dom p. Wuorowskiej
Reparacje, pranie, profesjonalne wyżywienie i t. p. Potrzebne są panny. 224

Do nabycia we wszystkich większych aptekach, a w PARYŻU: Faubourg Saint-Denis, 147

Sprzedam domek w dobrym stanie Ul. Kościelna Wiadomość w administracji Gazety 348

Tow. Akc. Zakładów Ceramicznych **Dziewulski i Lange** w Warszawie.

Fabryki: w Opocznie i Stawiańsku.

POLECA: posadzki terrakotowe, płytki terrakotowe, glazurowane, zwykłe i fantazyjne; licówki zwykłe i glazurowane. Wyroby ogniotrwałe.

Zamówienia przyjmuje

Przedstawiciel: **ZDZISŁAW RYLSKI**, Częstochowa Aleja 11 Nr. 33 Tel. 93.

List otwarty do osób cierpiących na nerwy!

Szanowny Pan cierpi i męczy się nieustannie z powodu nerwaństwa, uskarżając się na najrozmaitsze zaburzenia, jak: przedwczesne osłabienie płciowe, osłabienie pamięci, uczucia trwogi, ucisku, uderzenia krwi do głowy, drgawki, drżączki itd., a zupełnie Pan tym cierpieniem nie zapobiega.

Jeżeli postępowanie bardzo nieuzasadnione, dla tego też możemy usilnie polecić Panu podjęcie w porę środków zaradczych. Cierpienia nerwasteniczne rujną pańskie zdrowie, pozbawiają Pana ochoty do życia, szczęścia itd., powodując uczucie strasznego przygnębienia duchowego i fizycznego, które Pana srodzko prześladowa i męczy na każdym kroku.

Dlaczego nie zwalczając tego? Czasu obecnie wymagają tak wielkiego napięcia nerwów, iż powinniśmy bronić się usilnie od przedwczesnego wyczerpania, dla tego też radzimy, aby się Sz. Pan dowiedział o radzą w podobnych wypadkach wybitni profesorewie. Niechaj Pan dziś jeszcze zafunduje przysłać naszej broszury o znanym Muiracithinu, a znajdzie Pan w niej wiele ciekawych opinii lekarzów.

Tajny radca lekarski profesor Dr. E. opisuje wyniki stosowania Muiracithinu u nerwastenicznych; znany lekarz chorób kobiecych profesor Dr. H. mówi o zdumiewającym działaniu Muiracithinu w przypadkach nerwasteniczności u kobiet; profesor paryskiego uniwersytetu komunikuje swoje spostrzeżenia, dotyczące nerwasteniczności ogólnej.

Opinie, jakie wyrażają w tej broszurze pierwszorzędne powagi świata lekarskiego o nerwasteniczności oraz wszelkich zaburzeniach w tej dziedzinie—dostarcza Panu tyle ciekawego i pouczającego materiału, że zainteresuje się Pan niezmiernie i będzie sobie przysłać odpowiednią literaturę. Charakter tej literatury jest właściwie międzynarodowy; niemieccy profesorewie i lekarze wymieniają swe opinie obok francuskich i angielskich i dopełniają je spostrzeżeniami profesorów rosyjskich, włoskich itd. itd.

Jednakże nietylko doświadczenia lekarzów wykazują skuteczne działanie Muiracithinu, ale i liczne opinie oraz spostrzeżenia samych pacjentów są b. pouczające. Z posród wielu innych przytoczamy tu słowa pana Referendarza Z. z Magdeburga. Pisze on:

Używając Muiracithinu przez dłuższy czas, pragnę zawiadzić, że z wyników bardzo jestem zadowolony. Przed kilku laty spotkałem mnie nieszczęście, spadłem z roweru i uległem urazowi głowy. Skutkiem tego pouczucia objawiło się przykre podrażnienie połączone z wyczerpaniem nerwowym. Z początku nie zwracałem na to najmniejszej uwagi, przeciwnie nie wystrzegłem się żadnego zmęczenia, ani fizycznego, ani duchowego—to też zacząłem cierpieć na tak silne wyczerpanie nerwów, że zmuszony byłem wziąć urlop na dłuższy czas i udać się za poradą lekarzy do badu Oeynhausena. Z wyników byłem tylko po części zadowolony. Następnie stosowałem kolejno wiele środków wychwalanych w piśmie, ale żaden z nich nie wywierał pożądanego skutku. Przypadkiem zwróciłem

uwagę na pigułki Muiracithinu i śmiało rzec mogę, że środek ten działał na mnie bardzo szybko i pomyślnie. Fatalne wyczerpanie które przed chorobą obca mi było zupełnie, a która w czasie choroby doprowadzała mnie do rozpaczliwego zżęczenia b. szybko ustępować miejsca uczuciu rześkości i ochoty do życia. Dolegliwości żołądka zwałaższa skłonność do wymiotów ustąpiły również. To jest najlepszym dowodem znakomitego działania pańskiego Muiracithinu. Dwu moim znajomym również poleciłem Muiracithin i obydwaj byli z wyników załadowani.

Opinie innych chorych są również pochlebne—niech je Sz. Pan przeczyta przyznając, wyczerpującą literaturę o Muiracith. wyśle ją chętnie gratis i franko S. Rościszewski, Bracka, 6 Warszawa.

Co do Muiracithinu pragniemy zaznaczyć w krótkości, że jest on kombinacją ekstraktu z brzojskiego grzywa „Muiracithinu” i Lecithinu* Świat lekarzy już od wielu lat zna te substancje i nadeje im doniośle znaczenie, ale dopiero dzięki połączeniu tych dwóch składników, które obiegają w handlu pod nazwą Muiracithinu, osiągnięto zdołano tak niezwykłe wyniki. Temu się jednak dziwić nie można, jeżeli rozważymy, że Muiracithin jest rezultatem długolletnich badań że środek ten został następnie wypróbowany w pierwszorzędnych klinikach w kraju i zagranicą.

Dopiero po stwierdzeniu nieszkodliwosci Muiracithinu, dopiero po wykazaniu nadzwyczaj pomyślnych wyników—środek ten stał się dostępnym dla Publiczności. Muiracithin jest obecnie do nabycia we wszystkich aptekach.

Licząc na to, że Sz. Pan zainteresuje się naszym Muiracithinem, oczekujemy łaskawego zakomunikowania nam adresu, aby można Sz. Panu przysłać odpowiednią literaturę.

UWAGA. Poleca się uważać Szanownej Publiczności że tylko my jesteśmy wyłącznymi fabrykantami prawdziwego zagranicznego „Muiracithinu”, którego cena obecnie, jak i poprzednio, wynosi 2,50 — i tylko nasz Muiracithin jest zalecany przez znanych lekarzy i profesorów, jak von Leyden, Senator, Eulenburg i wielu innych. Żądać „Muiracithinu” w rosyjskiem lub w polskiem opakowaniu, opatrzonym marką ochronną H. N. B. w gwiazdki, wszelkie zaś inne w niemieckiem opakowaniu nasłodawnicwa stanowczo odrzucić.

Kantor preparatów Chemicznych Petersburg, Mała Koniuza, 10.

Literaturę gratis i franco otrzymać można u Reprezentanta na Król. Polskiej, Litwej, Ukrainie i Połud. Rosji, S. Rościszewskiego Warszawa, Bracka 6, tel. 128.46 Muiracithin jest do nabycia we wszystkich większych aptekach i składach aptecznych.

We wszystkich księgarniach sprzedają się dzieła pedagogiczne Reussnera do bardzo przędkiej i najłatwiejszej nauki Języków. Obcych w Szkole i Domu bez nauczyciela z objaśnieniem wymowy i kluczem, p. 1:

Samouczek
Poleko (Elementarz) kurs wstępny (Wieloletni) — kop. 5, 12, 24 i 40; — kurs I-y k. 80, — kurs II-y k. 1.60. — Rusko Niemiecki po k. 5, 12, 24, 40 i 2.20. — Polsko Francuski kurs I-y k. 1.20; kurs II-gi 8.20. — Gramatyka Polsko-Francuska k. 1.20. — Wypisy Francuskie k. 60. — Wypisy Niemieckie k. 75. — kurs II-gi k. 1.20. — Amerykański Przewodnik k. 60. — Polsko-Ruski Elementarz po k. 6, 12, 24, 40; — kurs I-szy 1.40; — kurs II-gi 1.80.
Nakład autora (Reussnera), ul. Żłora 6 Warszawa, 167

ZAKŁAD
artystyczno-fotograficzny
Wacława Wesółowskiego
w Częstochowie
róg II Alei i Teatralnej 28.
Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres nowoczesnej fotografii po cenach przystępnych.

ROZKŁAD JAZDY

Wychodzi z Częstochowy.				Przychodzi do Warszawy.			
Tow.-Osob.	2-4	godz. 12 m.	11 noc:	Godzina 11 m.	15 rano.		
Osobowy.	1-3	" 2 "	" 2 "	" 7 "	" 05 "		
Kurjerki:	1-3	" 5 "	" 25 rano.	" 11 "	" 42 "		
Osobowy.	1-3	" 9 "	" 25 "	" 2 "	" 45 popoł.		
Osobowy.	1-3	" 11 "	" 30 "	" 6 "	" 15 wiecz.		
"	1-3	" 3 "	" 46 popoł.	" 9 "	" 40 "		
"	1-3	" 6 "	" 42 wiecz.	" 12 "	" 50 "		
"	2-3	" 9 "	" 25 "	" 11 "	" 50 noc do Piotrkowa.		

Przychodzi z Sosnowca do Częstochowy.				Przychodzi do Częstochowy:				Granicz:		Sosnowca.	
Osobowy,	2-4	godz. 8 m.	40 rano.	godz. 12 m.	20 noc.	6 m.	8 m.	10			
Osobowy.	1-2	" 11 "	" 48 noc.	" 4 "	" 11 rano.	" 9 "	" 9 "	" 20			
Kurjer.	1-3	" 12 "	" 10 wiecz.	" 8 "	" 39 "	" 9 "	" 1 "	" 25			
Osobowy.	2-4	" 10 "	" 25 rano.	" 9 "	" 27 "	" 1 "	" 60 "	" 25			
Osobowy.	1-3	" 5 "	" 25 rano.	" 11 "	" 37 "	" 4 "	" 50 "	" 25			
"	1-3	" 8 "	" 10 "	" 2 "	" 37 popoł.	" 8 "	" 10 "	" 25			
"	1-3	" 10 "	" 30 "	" 5 "	" 41 wiecz.	" 9 "	" 18 "	" 50			
Pospiesz.	1-3	" 2 "	" 25 "	" 7 "	" 20 "	" 9 "	" 18 "	" 50			
Tow.-Osob.	2-4	" — "	" — "	Dzielnki 4 "	" 52 popoł.	" 7 "	" 10 "	" 15			

Wychodzi z Piotrkowa			
Osobowy.	1-3	godz. 6 m.	35 popoł.
Osobowy.	1-2	" 11 "	" 48 noc.
Osobowy.	1-3	" 12 "	" 10 wiecz.
Tow.-Osob.	2-4	" 10 "	" 25 rano.
Osobowy.	1-3	" 5 "	" 25 rano.
"	1-3	" 8 "	" 10 "
"	1-3	" 10 "	" 30 "
Pospiesz.	1-3	" 2 "	" 25 "
Tow.-Osob.	2-4	" — "	" — "

306 **W niedzielę dnia 20 Lutego, w sali Hotelu Angielskiego**
KONCERT
Artystki paryskiej komicznej opery **Elizy Dersell** (sopran dramatyczny) i pianistki **L. Keller-Smeroczynskiej**.
Początek o godz. 8 1/2, wiecz.—Bilet w cukierni p. Jackowskiego.

Aparat Fotograficzny
18X18 lub 9X12 z przyborami
tanie sprzedawane lub zamienić
napr. na rogi jelenie, akwarjum, gramofon lub coś innego. Wiadomość II al. dom 40 w sklepie p. Śliwkińskiego 816

Ból głowy i Migrenę
nastychniał usuwa
MIGRENO-NERVOVIN
Bezwarunkowo pewny i nieszkodliwy roślinny środek. Ządać w aptekach i składach aptecznych tylko oryginalnych proszków 10 k. szt. Pudełko 1.20 k. 147-80

Do sprzedania plac
pomiędzy Szpagaciarnią a kościołem Huzarów wprost stacji Dr. Z. Herby-Kielce.
Wiadomość w Zaeiszu. 811

Zatwierdzony przez Ministerium w 1900 r.
ZAKŁAD DLA CHÓRYCH NA OCZY
D-ra J. MARCZEWSKIEGO
b. Ordynatora Warszawskiej Kliniki Okulistycznej, mieści się jak przedtem w Częstochowie przy ulicy Cerkiewnej Nr. 19. przyjmuje na stałe chorych od 1 r. 50 k. do 3 rb. na dobę. Porady przychodzącym chorym od 10-12 i od 3-4. W środy i niedziele tylko ranne przyjęcia. 1320

„ARYSTOKRATYKA”
krem i proszek.
Odznaczony na wystawie lekarzy i przyrodników we Lwowie medal złotym i dyplomem.
„Arystokratyna” działa przez swą zawartość węgliku antyseptycznego i orzeźwiającego, już po krótkim użyciu—staje się pięć lśniąco białą i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku.
Piegi zmarszczki, wagi, żółte plamy „Arystokratyna” usuwa po kilkorazowym użyciu.
Ządać w składach aptecznych i aptekach.
Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie apteczny **Wacława ORZEŁ**
w Częstochowie, III Aleja 48. 2

MACZKA
NESTLÉ
MLECZNA
Od przeszło 40-tu lat polecają przez lekarzy całego świata jako idealny pokarm dla dzieci i dorosłych chorych na żołądek. 82-86-1

Łublin medal srebrny Częstochowa Wielki medal srebrny Wilno złoty
— Specjalna Fabryka Dachówek —
MIŁOSNA
Biuro Techniczne dla Przemysłu Ceramicznego
Inż. cer. J. CIESZEWSKI—techn. cer. W. KONIECZNY.
Budowa cegieł, zakładów ceramicznych itd.
Warszawa, Nowosennańska 8 tel. 86-88 i 5-24. 318-3-1

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują: Kantor własny — Częstochowa Aleja 11 Nr. 38 — w Zawierciu księgarnia p. K. Lubcke i S-ka, w Rakowie p. Leon Piotrowski,

Warunki prenumeraty: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 kop. 50, miesięcznie kop. 50 wraz z przesyłką pocztową h.b. odnoszeniem do domów. — **Ceny ogłoszeń:** za wiersz jednozłotowy lub jego miejsca: przed tekstem kop. 30, po tekście k. 10, obok tekstu (nadstawne) kop. 50, nekrologi kop. 20. Drobne ogłoszenia po 3 kop. za wiersz.
Redaktor: **Z. TRZEBIŃSKI**. Wydawca: **A. SIENICKI**.
Drukiem **F. D. WILKOSZEWSKIEGO** w Częstochowie.